
TEHILLIM 30: THE MIKDASH AND THE MAN

R' Yair Lichtman

DECEMBER 21, 2022
CONGREGATION KINS

פרשת מקץ תשפ"ג

TEXT OF THE MIZMOR

(1) TEHILLIM 30

(1) A Psalm; a Song at the Dedication of the House; of David. **Heading (1)** (א) מזמור שיר חננפת הבית לדוד.

(2) I will extol You Hashem, for You have raised me up and have not allowed my enemies to rejoice over me.

(3) Hashem my God, I cried to You, and You healed me.

(4) Hashem, You brought up my soul from the nether-world. You kept me alive, that I should not go down to the pit.

(5) Sing praise to Hashem, O you His godly ones, and give thanks to His holy name.

(6) For His anger is but for a moment, His favor is for a life-time. Weeping may tarry for the night, but joy comes in the morning.

(7) Now I had said in my security, "I shall never be shaken."

(8) Hashem, in Your favor, You had established my mountain as a stronghold. You hid Your face; I was terrified.

(9) To You, Hashem, I called and to Adonai I made supplication.

(10) "What profit is there in my blood, when I go down to the pit? Shall the dust praise You? Shall it declare Your truth?"

(11) Hear, Hashem, and be gracious to me; Hashem, be my helper.'

(12) You turned my mourning into dancing for me; you loosened my sackcloth, and girded me with gladness,

(13) so that my glory may sing praise to You, and not be silent. Hashem, my God, I will give thanks to You forever.

**Thanksgiving
for Salvation,
in Two Parts
(2-6)**

**Prayer for
Salvation (7-
11)**

**The Salvation
Itself (12-13)**

(ב) אָרוּמָמָה י"י כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא שָׁמַחַת אֵיבֵי לִי.

(ג) י"י אֱלֹהֵי שׁוֹעֲתֵי אֵלַיךְ וַתִּרְפְּאֵנִי.

(ד) י"י הֶעֱלִיתָ מִן שְׂאוֹל נַפְשִׁי

חַיִּיתִנִּי [מִיַּרְדֵּי] (מִיּוֹרְדֵי) בּוֹר.

(ה) זָמְרוּ לִי"י חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךְ קִדְשׁוֹ.

(ו) כִּי רָגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בְּרַצוֹנֹו

בְּעָרֵב יְלִין בְּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה.

(ז) וְאָנִי אֶמְרָתִי בְשִׁלְוִי בַל אֶמוּט לְעוֹלָם.

(ח) י"י בְּרַצוֹנָה הֶעֱמַדְתָּה לְהִרְרִי

עַז הַסִּתְרַתְּ פְּנֵיךְ הַיִּיתִי נִבְהָל.

(ט) אֵלַיךְ י"י אֶקְרָא וְאֵל אֲדֹנָי

אֶתְחַנֵּן.

(י) מַה בָּצַע בְּדַמִּי בְרַדְתִּי אֵל נַשְׁחַת

הַיּוֹדֵךְ עֶפְרַת הַנִּגִּיד אֶמְתָּךְ.

(יא) שְׁמַע י"י וְחַנּוּנֵי י"י הִנֵּה עוֹזֵר

לִי.

(יב) הִפְכַתְּ מִסִּפְדֵי לְמַחֹול לִי

פִּתְחַתְּ שִׁקִּי וַתִּאֲזָרְנֵי שְׁמִיחָה.

(יג) לְמַעַן יִזְמְרָךְ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם

י"י אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲדַכֶּךְ.

"CHANUKAT HA-BAYIT L'DAVID?"

(2) IBN EZRA TEHILLIM 30:1

(א) מזמור חנוכת הבית – יש אומרים : שצוה דוד שינגנו המשוררים זה המזמור בחנוכת הבית הראשון.

ויש אומרים : בחנוכת הבית השני או השלישי כי דמה ימי הגלות לימי החולי כאשר אפרש. והקרוב אלי כי זה המזמור חברו בחנוכת ביתו בית ארזים כי הכתוב לא הזכיר בית השם, וכמוהו : עור ופסח לא יבוא אל הבית (שמואל ב' ח':) כאשר פירשתי במקומו ואותו הזמן חלה דוד ויחי מחליו.

ויאמר ר' משה : כי דוד התאבל כאשר אמר לו נתן כי הוא לא יבנה הבית לשם וכאשר אמר לו כי שלמה בנו יבנה הבית אז התאזר שמחה תחת אבלו כי בנו כמוהו ולא יחרפהו האויב. ואמר כי יגון הנפש נמשל לחולי הגוף ויותר קשה, כדרך : רוח איש יכלכל מחלהו (משלי י"ח:ד").

(1) A PSALM; A SONG AT THE DEDICATION OF THE HOUSE. Some say that David commanded that the singers play this psalm at the dedication of the first temple. Others say at the dedication of the second or the third temple, for David, as I will explain, compares the days of exile to days of illness.

It appears that David composed this psalm when he dedicated his house, the house of cedars, for our psalm does not mention God's house. The same, as I have explained in its place, is the case with "There are the blind and the lame; he cannot come into the house" (Samuel II 5:8). David fell ill at that time, and recovered from his illness.

Rabbi Moses says that David mourned when Nathan told him that he would not build a house for God. However, when the Lord told him that his son Solomon would build the house he girded himself with joy in place of mourning, for his son is like himself and the enemy would not taunt David. Rabbi Moses says that affliction of the spirit is like the affliction of the body. It is even worse. Compare, "The spirit of a man will sustain his infirmity" (Prov. 18:14).

(3) RADAK TEHILLIM 30:1

(א) מזמור שיר חנכת הבית לדוד – חברו דוד שיאמרוהו בחנכת בית המקדש. ואף על פי שאין בזה המזמור זכר הבית הזכיר בו סליחת פשעיו, שהיו חושבים איביו שלא תתקים לו המלוכה ולזרעו אחריו לעונש אותו עון... וכיון שרצה האל כי בן שנולד לו מאותה האשה יהיה מלך על כל ישראל ידעו באמת כי נמחל לדוד אותו עון מחילה גמורה ושלמה.

והראה לשלמה צורת הבית לעיני כל ישראל והתנדב הוא לבנין הבית... לפיכך חבר מזמור שיר חנכת הבית על זה הדרך שהזכיר בו סליחת חטאיו שהיא רפואת נפשו, כי בזה הענין נודעה הסליחה לכל אדם.

David composed this to be recited when the Beit HaMikdash would be inaugurated. Even though there is no mention of the Beit HaMikdash, it does mention forgiveness of sins. David's enemies thought that the kingship would not continue for him and his children, as punishment for that sin... [When they say] that Hashem wanted the son of that woman to be the king over all Israel, they knew truly that David had gotten complete and total forgiveness.

He showed Shlomo the form of the Mikdash before all of Israel, and donated to the construction of the Bayit... Therefore, he composed this *mizmor* in this manner, which mentions forgiveness from his sins, which is the healing of the soul. In this way, his forgiveness became known to all.

(4) MALBIM TEHILLIM 30:1

(א) שיר חנוכת הבית – המזמור כולו יוסד לתת הודאה בחלותו ויחי מחליו, ולא נמצא בו שום ענין מחנוכת הבית? ומבואר שהבית המוזכר פה הוא הבית המשלי, הוא הגוף שהוא מעון לנפש ובית להאדם הפנימי השוכן ודר בקרבו, כי הנפש הוא האדם באמת, והגוף החמרי הוא רק בית חומר לשבתה כל ימי היותה במצודה... ועת חלה אז רופפו עמודי הבית ומכוונתיו, ואחר שנתרפא נבנה הבית על תילו וישב לימי עלומיו, לכן ציין שם השיר בשם חנוכת הבית לדוד – ר"ל בית דוד העצמי, מעון נפשו שנתחנך בהרפאותו.

(1) A song for the Inauguration of the House – this *mizmor* was established to give thanks when he fell ill and recovered from his illness, and there is no mention of the inauguration of the House? It is clear that the "House" mentioned here is a metaphorical house, which is the body, the dwelling place of the soul and the house for the internal person who dwells in it, because the soul is the true "man" and the physical body is just a house of physicality for it to dwell throughout the days that it exists... When he fell ill, the pillars and foundations of the house swayed, and after he was healed, the house was established firmly and will last forevermore. Therefore, he called this song "Chanukah HaBayit L'David" – this means the essential "house" of David, the dwelling-place of his soul which was inaugurated with his healing.

(5) DEVARIM 20:5

(ה) וְדַבְּרוּ הַשְּׂטָרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַּיִת חֲדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יֵלֶךְ וַיָּשָׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אֲחֵר יִחַנְּכֶנּוּ.

(5) The officers shall speak to the people, saying, "What man is there who has built a new house, and has not dedicated it? Let him go and return to his house, lest he die in the battle, and another man dedicate it.

THE USELESSNESS OF DEATH

(6) ROBERT ALTER, TEHILLIM 30:10

It looks as though the giving of praise to God is imagined as a replacement of the pagan idea in which the sacrifices were thought of as food necessary to the gods.

LITURGICAL USES

(7) MISHNA BIKKURIM 3:4

(ד) הַחֲלִיל מְכָה לְפָנֵיהֶם עַד שְׁמַגִּיעֵין לְהַר הַבַּיִת. הִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת, אֶפְלוּ אֲגְרִיפַס הַמְּלֶךְ נוֹטֵל הַסֵּל עַל כַּתְּפוֹ וְנִכְנָס, עַד שְׁמַגִּיעַ לְעֶזְרָה. הִגִּיעַ לְעֶזְרָה וְדַבְּרוּ הַלְוִיִּם בְּשִׁיר, אֲרוֹמָמְדָה ה' כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא שְׂמַחַת אֵיבֵי לִי (תהלים ל' ב').

(4) The flute would continue playing before them until they arrived at the Temple Mount. Once they arrived at the Temple Mount, even Agripas the King would carry his basket on his shoulder and enter until he reached the courtyard. Once they got to the courtyard, the Levites would speak in song (Psalms 30:2), "I will extol you, O Lord, because you have raised me and not allowed my enemies to rejoice over me."

(8) MELECHET SHLOMO BIKKURIM 3:4

ארוממך ה' כי דליתני. משום דבכינופיא גדולה נעשו דלכך תקנו שיהו באין אל עירו של מעמד כדי שיהו מתקבצין שם רבים ודמי לחנוכת הבית.

“I will extol you, O Lord, because you have raised me.” Because it was done in a large multitude, since they established that they should come to the city in order that a large group should be there, and it was like the Inauguration of the Mikdash.

(9) SHEVUOT 15B

ובשיר: ת"ר שיר של תודה בכנורות ובנבלים ובצלצלים על כל פינה ופינה ועל כל אבן גדולה שבירושלים ואומר (תהלים ל, ב) ארוממך ה' כי דליתני וגו'

§ The mishna teaches concerning the consecration of an addition to the city of Jerusalem or the Temple courtyard: **And with a song. The Sages taught** in a *baraita*: They sang **the song of thanksgiving**, i.e., Psalms, chapter 100, which begins: “A psalm of thanksgiving,” accompanied by **harps, lyres, and cymbals, at every corner and upon every large stone in Jerusalem. And they also recited** Psalms, chapter 30, which begins: “**I will extol You, O Lord, for You have lifted me up,**”

(10) MASECHET SOFRIM 18

בחנוכה (שם ל) ארוממך ה'

On Chanukah: “I will extol Hashem” (Tehillim 30)

(11) MIDRASH TEHILLIM 30:1

דבר אחר: מזמור שיר – לפי ששני פעמים נבנה בית המקדש אחד בנה שלמה ואחד בנה עזרא. לפיכך מזמור שיר. מזמור על הראשון ושיר על השני.

Another matter: *Mizmor Shir* – because there were two times that the Beit HaMikdash was built. One was built by Shlomo, and one was built by Ezra. Therefore, it says *Mizmor Shir*: *Mizmor* on the first and *Shir* on the second.